

PROJEKTAS “MČTAU SAVANORIS - AKTYVAUS SENĖJIMO VARIKLIS”

SENJORAS SAVANORIS- PROFESIONALI PAGALBA SAU IR
KITAM

***TEMA: “ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI (SOCIALINIS
KAPITALAS)”***

Prof. dr. A. Kaušylienė,

VšĮ Tarptautinė socialinė akademija,

Vilnius, 2020. 11. 25.

Kas yra socialinis kapitalas ?

Socialinis kapitalas neturi nieko bendro su geografija

ir su pinigais

Socialinis kapitalas - tai pasitikėjimas santykiais

Socialinis kapitalas leidžia palaikyti vieni kitus

Socialinis kapitalas skatina gyvenimo kokybę

Socialinis kapitalas

- ryšiai tarp žmonių: socialiniai tinklai ir iš jų kylančios abipusiškumo normos bei pasitikėjimas ir patikimumas (Putnamas Robertas, 2000), Tai ir ir žmonių aktyvus dalyvavimas bendruomeninės veikloje, įvairiuose organizacijose, laikraščių skaitomumas, rinkėjų aktyvumas ir pan.
- socialinių santykių ir ryšių tinklas, kurį turi ir kuriuo naudojasi asmuo (Bourdieu Pierreas, 1995).

Žmonės **savanoriškai** dalyvauja grupės veikloje

Socialinio kapitalo esmė

Socialinis kapitalas gali būti:

---

prestižas ir išsilavinimas. *Požymiai: turi gerus ryšius su žiniasklaida; atostogauja užsienyje; susipažinęs su literatūra ir t.t.*

---

politiniai ir finansiniai gebėjimai. *Požymiai: aktyvus politinės partijos veikloje; daug žino apie įstatymus ir vyriausybės nutarimus; supranta apie finansų valdymą.*

---

asmeniniai gebėjimai. *Požymiai: skaito profesinius žurnalus; turi automobilį; gali kalbėti ir rašyti užsienio kalba; gali dirbti kompiuteriu.*

---

asmeninė pagalba. *Požymiai: gali duoti gerų patarimų, kilus konfliktams darbe; gali duoti patarimų, jei konfliktuoja su šeimos nariu; gali padėti persikraustant ir t.t.*

Socialinio kapitalo matavimo modelis(Onyx ir Bullen (2000))

sukūrė ir pateikė socialinio kapitalo matavimo modelį, kuris apima tokius kintamuosius kaip: ryšiai su darbovieta, šeima, draugais, kaimynais, tolerancijos lygis ir pasitikėjimas.

- *Socialinis kapitalas dažnai matuojamas pagal tai, kiek šalies gyventojų yra įvairių organizacijų nariais, kiek jų dalyvauja rinkimuose, kiek jų skaito laikraščius ir žiūri televizijos laidas, kaip saugiai jie jaučiasi visuomenėje ir pasitiki vienas kitu.*
- *Diktatūra griaua socialinį kapitalą visuomenėje. Demokratinių visuomenių vyriausybės siekia sukurti sąlygas, kurios padėtų didinti socialinį kapitalą.*
- *Lengviau sukurti bendrą pasitikėjimo atmosferą visuomenėje kai pati visuomenė pasitiki vyriausybe, teisine sistema, tokiomis institucijomis kaip bankai.*

Socialinio kapitalo matavimo kiekybiniai metodai

- **Testas** - pagrindinė priemonė - **testas**. Tai fiksuota laiko atžvilgiu standartizuota užduotis, iš kurios atlikimo kiekybinių ar kokybinių rezultatų nustatoma individo psichinių funkcijų, savybių lygis ir būklė, dalykinės žinios, mokėjimai bei įgūdžiai.
- Tiesioginė apklausa (interviu).
- Telefoninė apklausa.
- Apklausa paštu.
- Apklausa internetu.
- Eksperimentas.
- Anketavimas.

Socialinio kapitalo kokybinio tyrimo metodai:

Aprašomasis – kai pateikiami socialinio kapitalo ir aplinkos (bendruomenių) aprašymai.

Istorinis – čia parodoma istorinė raida, kaip kito socialinis kapitalas.

Lyginamasis – kai lyginama su kitais artimais jam objektais.

Apklausa – interviu, anketavimas, pokalbis.

Atvejo studijos – detalus vieno atvejo aptarimas.

Struktūralistinis – ryšių tarp struktūrinių elementų ieškojimas.

Stebėjimo – kryptingai organizuotas aplinkos, veiksmų ar daiktų suvokimas.

Socialinį kapitalą kuriančių organizacijų bruožai:

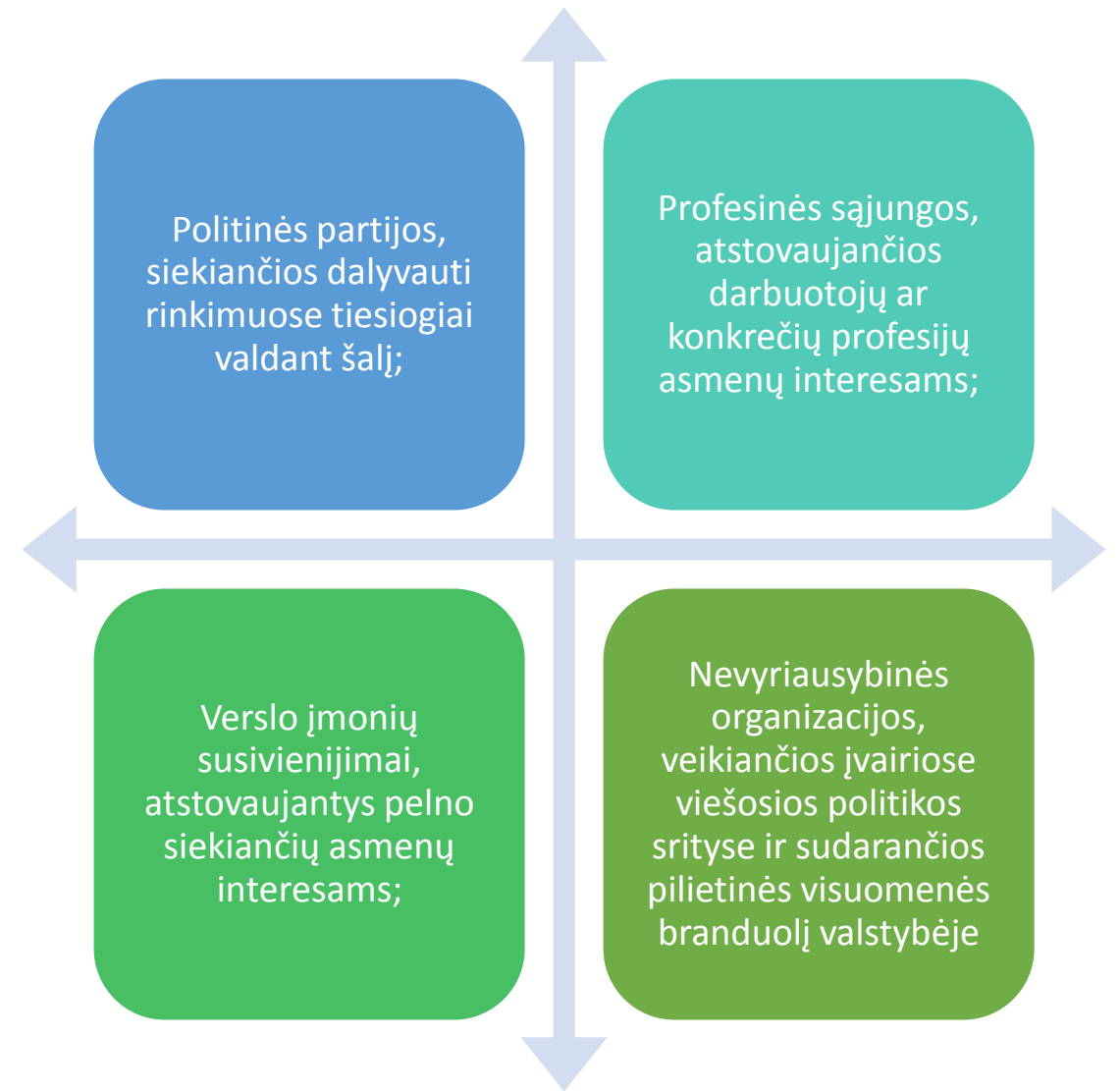
- ne pelno paskirstymo principas (gautas pelnas nėra paskirstomas tarp steigėjų, darbuotojų ar narių, o investuojamas į pagrindinę įstatuose numatytą veiklą)

- savivalda ir savanoriškumas (laisvas narių įstojimas ir išėjimas)

- tarnavimas visuomenės labui

- nėra siekiama valdžios ir tiesioginio dalyvavimo rinkimuose

Socialinį kapitalą kuriančios organizacijos

Lietuvos NVO kuriančios socialinį kapitalą

Asociacijos, labdaros ir paramos fondai bei dauguma viešųjų įstaigų, kurioms būdingi požymiai:

- juridinis asmuo;

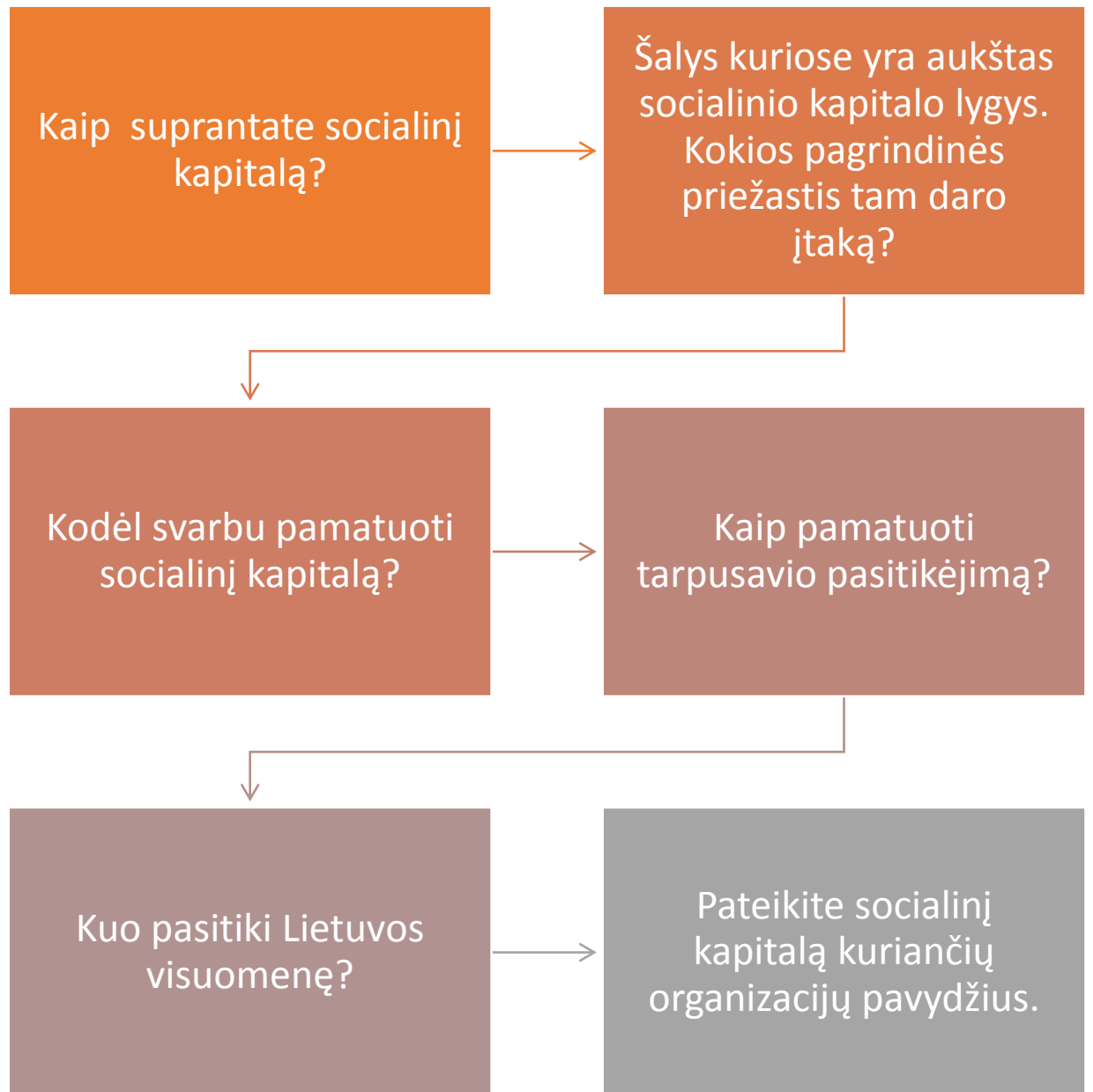
- prigimtinė nepriklausomybė nuo valdžios ir valstybės valdymo institucijų;

NVO IR SOCIALINIS KAPITALAS

Visuomenės aktyvumas valstybės valdyme ar socialiniame gyvenime nusakoma tuo, kaip pavieniai žmonės ir interesų grupės aktyvios, rengiant viešus svarstymus, pranešimus ir komentarus, organizuojant demonstracijas, vykdant rinkimines kampanijas ir lobizmą, dalyvaujant nevyriausybinių organizacijų, profsąjungų, politinių partijų bei kitų visuomeninių junginių veikloje.

Tai ir sudaro socialinio kapitalo esmę.

Klausimai

AČIŪ UŽ DĒMESI

